

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Oľgy Trnkovej a členov senátu JUDr. Ladislava Górásza a JUDr. Mariána Sluka, PhD., v právnej veci žalobcu **Slovenského Červeného kríža, územný spolok Galanta**, so sídlom v Galante, Clementisove sady 908, zastúpeného JUDr. Vladimírom Vágóm, advokátom v Galante, Bratislavská 47/59, proti žalovanému **Trnavskému samosprávnemu kraju**, so sídlom v Trnave, Starohájska 10, zastúpenému JUDr. Róbertom Spálom, advokátom v Trnave, Paulínska 24, **o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam**, vedenej na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 8 C 236/2008, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 13. marca 2012, sp. zn. 10 Co 112/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **z a m i e t a .**

Žalobca je povinný zaplatiť žalovanému náhradu trov dovolacieho konania 79,82 € na účet JUDr. Róberta Spála do troch dní.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Galanta rozsudkom z 28. júla 2009, č. k. 8 C 236/2008–160 určil, že žalobca je vlastníkom stavby SČK, súpisné číslo X., nachádzajúcej sa na parcele číslo X., evidovanej na liste vlastníctva číslo X., katastrálne územie G. v celosti, ako aj podielu na

spoločných častiach a zariadeniach domu v podiele X.-ín. Žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť na účet súdu doplatok súdneho poplatku 83,- € a žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania 99,50 €, všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. V odôvodnení poukázal na to, že v októbri 1971 bola vyhotovená (Stavoinvestou IPO Bratislava) projektová dokumentácia pre výstavbu lekárne a objektu OV ČSČK, vrátane jednej bytovej jednotky. Výstavba bola odôvodnená tým, že existujúca lekáreň je v asanačnom pásme, preto je nutné vybudovať novú lekáreň a súčasne aj kancelárske priestory - pre OV ČSČK, ktorého úlohy v okrese neustále rástli. Vzhľadom na význam lekárne, v ktorej je i veterinárna časť, bolo určené, aby byt lekárnik bol v tesnej blízkosti lekárne (na prvom poschodí). Podľa tejto projektovej úlohy cena lekárne činila 1 341 000,- Kčs a cena OV ČSČK (ako samostatne stojacej nehnuteľnosti) 535 000,- Kčs, ktorú sumu, z dôvodu, že byt slúžil lekární (teda OÚNZ Galanta), bolo treba rozdeliť na polovicu, t. j. 267 500,- Kčs. Dňa 25. marca 1974 bola uzavretá hospodárska zmluva o správe objektu „Lekáreň v Galante“ a o niektorých prácach a výkonoch medzi OÚNZ v Galante (zastúpeným riaditeľom) a OV ČSČK v Galante (zastúpeným predsedom MUDr. K. B. a tajomníčkou V. V.). Ako správca budovy bol označený OÚNZ v Galante a ako užívateľ OV ČSČK v Galante. Podľa bodu 1/ zmluvy, na základe spoločnej dohody správcu a užívateľa nehnuteľnosti (budovy) mal objekt „Lekáreň v Galante“ aj priestory pre potrebu OV ČSČK a bol rozdelený medzi užívateľom a správcom podľa jednotlivých miestností. OÚNZ zabezpečoval pre žalobcu služby spojené s užívaním nehnuteľnosti (kúrenie, dodávku teplej vody, vodného, stočného a iné služby), pričom ročná úhrada za ne bola stanovená sumou 3 271,90 Kčs. Z obsahu listu SČK - Ústredného výboru – z 30. marca 1971 vyplýva, že súhlasí so spoluinvestorstvom na stavbe „Lekáreň – OV ČSČK v Galante“ pri maximálnych nákladoch 221 760,- Kčs. Na základe výmeru vydaného bývalým Mestským národným výborom v Galante – odborom výstavby z 26. februára 1974 bolo povolené užívanie budovy - Lekárne, OV ČSČK, jednej bytovej jednotky a inžinierskych sietí v G. na parcele č. X.. Podľa listu vlastníctva č. X., katastrálne územie G., vydaného 8. októbra 1993, pozemok, na ktorom sú postavené nehnuteľnosti (lekáreň, OV ČSČK) nie je usporiadaný a ako jeho vlastníci sú uvedení OV ČSČK a OÚNZ v Galante. Mestský úrad v Galante na základe opravného rozhodnutia, vydaného 21. júna 1994 pod č. Výst. 360/94 určil za vlastníka (budovy OV ČSČK a bytovej jednotky) Nemocnicu s poliklinikou Galanta (predtým OÚNZ Galanta) a to potom, čo OV SČK (predtým OV ČSČK) nepredložilo (v termíne do 15. júna 1994) doklady preukazujúce spoluvlastníctvo (zmluvu o združení finančných prostriedkov, prípadne iný doklad

dokazujúci spoluinvestorstvo) k uvedenému objektu (nachádzajúcemu sa na pozemku, parcelné číslo X., kat. územie G.). Nemocnica s poliklinikou v Galante listom z 9. februára 1994 oznámila Ústrednému sekretariátu SČK v Bratislave, že nemá zásadné námietky vo veci doriešenia vzájomných spoluvlastníckych vzťahov a to so súhlasom Ministerstva zdravotníctva SR, a po predložení dokladu o spôsobe vyúčtovania spoluvlastníckeho podielu (175 000,- Sk) a ostatných právnych dokumentov (k tomuto úkonu potrebných). Ministerstvo zdravotníctva SR listom z 28. marca 1994 oznámilo Ústrednému sekretariátu SČK, že Nemocnica s poliklinikou v Galante (právny nástupca OÚNZ v Galante) nemá oprávnenie deklarovať spoluvlastnícky vzťah (táto kompetencia patrí výlučne súdu). Súd po vykonanom dokazovaní mal jednoznačne za preukázané, že na investičnej akcii „Lekáreň Galanta“ sa finančne podieľali spoluinvestorstvom bývalé OÚNZ Galanta a ČSČK. Uvedená investičná akcia zahŕňala výstavbu lekárne, ako samostatnej nehnuteľnosti, výstavbu OV ČSČK a jednu bytovú jednotku pre lekárniku. Táto nehnuteľnosť je taktiež samostatnou nehnuteľnosťou, na prízemí ktorej boli kancelárie OV ČSČK a na prvom poschodí byt lekárniku. Nikým nebola spochybňovaná dohoda a vlastníctvo dotknutých subjektov. Až na základe rozhodnutia Mestského úradu v Galante z 21. júna 1994 došlo k výmazu žalobcu z listu vlastníctva, o ktorom nebol upovedomený, keď primátor mesta nemá právomoc takéto rozhodnutie vydať (ide o absolútne neplatný právny úkon). O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Trnave na odvolanie žalovaného (v poradí prvým) rozsudkom z 30. marca 2010, sp. zn. 10 Co 356/2009 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti vo veci samej zmenil tak, že žalobu zamietol a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v sume 683,80 € do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na dovolanie žalobcu uznesením z 27. apríla 2011, sp. zn. 2 Cdo 179/2010 rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu tzv. inej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.).

Krajský súd v Trnave (v poradí druhým) rozsudkom z 13. marca 2012, sp. zn. 10 Co 112/2011 po opätovnom prejednaní veci v medziach odvolania žalovaného a po zopakovaní uvedeného dokazovania rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti

vo veci samej zmenil tak, že žalobu zamietol a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v sume 563,35 €, z toho na trovách právneho zastúpenia v sume 463,85 € a na iných trovách v sume 99,50 € a to do 3 dní. Dospel k záveru, že napadnutý rozsudok nemožno považovať za správny, keď pri dostatku skutkových zistení, okresný súd vec nesprávne právne posúdil. Uviedol, že je nepochybné, že nadobúdanie vlastníctva právnymi predchodcami oboch účastníkov konania v rozhodnom období bolo upravené v rámci predpisov niekdajšieho hospodárskeho práva (Hospodárskym zákonníkom - zákonom č. 109/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení). Citoval ustanovenia - § 98, § 99 ods. 1, § 100 ods. 1, § 347, § 349, § 69 ods. 3, § 352 Hospodárskeho zákonníka, § 2 ods. 4, § 3 ods. 1, 2, a 3, § 4 vyhlášky č. 104/1966 Zb. (niekdajšieho Ministerstva financií ČSR) o správe národného majetku a § 86 ods. 1 vládneho nariadenia č. 100/1966 Zb. o plánovanom riadení národného hospodárstva. Poukázal na to, že v konaní nie je sporné, že žalobca sa domáhal určenia vlastníctva na základe toho, že s bývalým ÚNZ v Galante bol jeho právny predchodca spoluinvestorom pri výstavbe lekárne a budovy OV ČSČK, pričom spoluinvestorstvo bolo schválené nadriadeným orgánom predchodcu žalobcu (ÚV SČK) listom z 30. marca 1971 a predstavovalo sumu 221 760,- (niekdajších) Kčs a žalobca argumentáciu nielen o spoluinvestorskom, ale tiež o spoluvlastníckom vzťahu vyvodzoval z hospodárskej zmluvy uzavretej medzi jeho právnym predchodcom a bývalým OÚNZ Galanta 25. marca 1974. Podstatou konania v prejednáwanej veci bolo, aby žalobca presvedčil (preukázal), že aktuálny zápis v katastri (konanie o určenie vlastníckeho práva slúži tomu, aby sa formálne existujúci evidenčný stav buď potvrdil alebo istým spôsobom modifikoval, resp. zvrátil), podľa ktorého on vlastníkom ani spoluvlastníkom sporných nehnuteľností nie je, je v rozpore s právnym stavom. Takéto preukázanie by bolo možné len vtedy, ak by žalobca bezpečne, čiže spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti, preukázal najmä spôsobilý titul nadobudnutia vlastníckeho práva. Pre neexistenciu dnešného žalobcu v čase, kedy malo dôjsť k vzniku predmetu vlastníctva (objektu lekárne vystaveného na báze spoluinvestorstva) takýto preukaz musel spočívať v preukázaní nadobudnutia vlastníckeho práva alebo prinajmenšom práva spoluvlastníctva právnym predchodcom žalobcu a prechodu takto nadobudnutého práva na samotného žalobcu. Hoci právne nástupníctvo SČK po ČSČK by i s prihliadnutím k úprave v žalobcom zmieňovanom zákone č. 84/1994 Z. z. nebol dôvod spochybňovať, a to obdobne platilo u oprávnenia žalobcu samostatne vystupovať v právnych vzťahoch a aj v súdnom konaní, naopak nemožno súhlasiť s názorom žalobcu, že výsledkami vykonaného dokazovania bolo preukázané nadobudnutie či už výlučného vlastníctva alebo aspoň práva spoluvlastníctva predchodcu žalobcu k predmetu

sporu. Konštatoval, že tzv. vzťah spoluinvestorstva nebol preukázateľne sprevádzaný aj zmluvou o združení prostriedkov, ktorá by mala založiť vlastníctvo predchodcu žalobcu k neskoršiemu predmetu záujmu žalobcu, alebo ktorá by predchodcovi žalobcu zaručila aspoň postavenie spoluvlastníka objektu vystaveného z iniciatívy niekdajšieho ONV Galanta (ONV). Odhliadnuc od nepreukázania ani spôsobilosti nadobudnutia predmetu záujmu práve nižšou organizačnou zložkou (bývalého ČSČK v Galante) tu potom nebola nielen zmluva o združení zakladajúca právo vlastníctva alebo spoluvlastníctva ktorejkoľvek z osôb prichádzajúcich do úvahy ako právny predchodca žalobcu s právnou subjektivitou, ale ani žiadna zmluva, ktorou by vlastníctvo predstavujúce takto vlastníctvo štátu bolo prevedené či už na niektorého právneho predchodcu žalobcu alebo priamo na žalobcu. Takouto zmluvou nemohla byť hospodárska zmluva z 25. marca 1974 uzavretá medzi bývalým OÚNZ Galanta a Okresným výborom ČSČK v Galante, pretože tá bola výslovne pomenovaná len za zmluvu o správe objektu „Lekáreň v Galante“ a niektorých prácach a výkonoch, ktorá sa odvolávala na § 352 Hospodárskeho zákonníka (teda na ustanovenie vymedzujúce iné prípady spolupráce niekdajších organizácií než tie reprezentované prevodmi správy či vlastníctva a na dočasnú úživnosť tu pre výslovné vymedzenie neurčitosti doby užívania v čl. II zmluvy rovnako nešlo) a napokon v celej zmluve (označenej bývalý OÚNZ Galanta za správcu a bývalý OV ČSČK za užívateľa) o otázkach vlastníctva nebolo jedinej zmienky. To platilo rovnako o všetkých ostatných listinách predstavujúcich žalobcom produkované dôkazy s výnimkou kópie listu vlastníctva č. X., ktorý však z pohľadu vierohodnosti listiny bol problematický, ak jednak pri uvedení v ňom za vlastníka až dvoch osôb (z toho jednej takej, ktorej zjavne malo prislúchať len postavenie správcu majetku štátu) z neho nevyplývala aj veľkosť podielov a záujem tvrdiť vlastnícke právo oboch osôb k celku by narážal na to, že takéto spoluvlastníctvo tuzemský právny poriadok pozná (a aj v čase tvrdeného vzniku spoluvlastníctva poznal) len u bezpodielového spoluvlastníctva možného len medzi manželmi, (ktorými predchodcovia účastníkov z povahy veci byť nemohli), okrem toho však s výnimkou odvolania sa v takomto liste vlastníctva len na rozhodnutie o určení súpisného čísla neexistoval žiaden iný podklad, ktorý mal viesť k takémuto (evidentne nesprávnemu) zápisu. Ak z hľadiska preukázania právneho titulu nadobudnutia vlastníckeho či spoluvlastníckeho práva žalobcom alebo niektorým jeho právnym predchodcom bolo bezcenným i rozhodnutie o určení súpisného čísla a nebol dôvod ustúpiť ani od toho skôr vysloveného názoru, že nadobudnutie vlastníckeho práva niekdajšej spoločenskej organizácie v súvislosti so združením prostriedkov právna úprava predpokladala len pri vnášaní prostriedkov štátnou socialistickou organizáciou, pričom v prejednávanej veci išlo o presne

opačný model (tzv. hlavným investorom bol štát, resp. osoba vystupujúca v jeho mene a predchodca žalobcu tu vystupoval len v pozícii spoluinvestora), žaloba o určenie vlastníctva žalobcu bola bez nádeje na úspech. To platilo zvlášť, ak na neexistenciu práva vlastníctva či spoluvlastníctva predchodcu žalobcu a na možnosť vyriešenia otázky spoločnej investície z minulosti len prevodom vlastníctva k časti majetku štátu, bol žalobca upozornený už listom ministra zdravotníctva z 23. augusta 1994, č. 2511/94-A-1877/SLP. Takýto záver bol namieste bez ohľadu na ďalšiu zmenu (až v priebehu dovolacieho konania), t. j. zníženie spoluvlastníckeho podielu žalovaného na príslušnom liste vlastníctva, a na ktorú žalobca nereagoval. O trovách konania a odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1, 2 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal dovolanie žalobca. Navrhol ho zmeniť a žalobe v plnom rozsahu vyhovieť. Namietal nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Uviedol, že spoluinvestorstvo, resp. združenie spoločných finančných prostriedkov jeho právneho predchodcu ako aj OÚNZ v Galante nikdy zo strany žalovaného spochybnené nebolo, a tiež sa plne odzrkadľuje v čl. I. hospodárskej zmluvy z 25. marca 1974 uzavretej medzi právnymi predchodcami účastníkov konania (podľa dohody jej účastníkov bol postavený objekt „Lekáreň v Galante“). Podľa § 4 vyhlášky č. 104/1964 Zb. sa združovatelia prostriedkov dohodli na správe nehnuteľnosti, ktorým sa stal právny predchodca žalovaného. Vlastnícke vzťahy k spornej nehnuteľnosti boli usporiadané v roku 1993, pričom sporná nehnuteľnosť bola evidovaná na bývalom katastrálnom úrade v B. – Správa katastra G. na LV č. X., katastrálne územie G.. Zápis vlastníckeho práva bol vykonaný v zmysle rozhodnutia Mestského úradu v Galante z 29. septembra 1993, bez uvedenia spoluvlastníckych podielov, nakoľko v tej dobe ešte nebola spísaná listina - dohoda vlastníkov, ktorá by deklarovala presné vymedzenie spoluvlastníckych vzťahov k spornej nehnuteľnosti, resp. jej častiam. Toto rozhodnutie zo strany právneho predchodcu žalovaného ani nebolo spochybnené, naopak evidovaný stav plne deklaroval vôľu vlastníkov evidovaných na LV. Zápisom do katastra nehnuteľností pod položkou X. na LV č. X., kat. územie G. z 8. októbra 1993 nadobudol (v zmysle vyhlášky č. 594/1992 Zb.) aj on vlastnícke právo k spornej nehnuteľnosti. Ide teda o právny titul, o ktorý opiera svoju žalobu o určenie vlastníctva k spornej nehnuteľnosti a z ktorého vyvodzuje svoj vlastnícky titul aj žalovaný. Teda krajský súd na jednej strane uznáva titul nadobudnutia v prospech právnych predchodcov žalovaného a na druhej strane popiera rovnaký titul nadobudnutia jeho vlastníckeho práva. Tiež nepochopiteľne bagatelizuje obsah LV č. X., rozhodnutie

Mestského úradu v Galante z 29. septembra 1993 a alibisticky cituje iba list MZ SR z 23. augusta 1994, avšak úplne ignoruje jednak vyjadrenie bývalého spoluvlastníka Nemocnice s poliklinikou Galanta z 9. februára 1994 a list MZ SR z 28. marca 1994. Zápis dvoch subjektov na LV bez uvedenia spoluvlastníckych podielov, ak v čase zápisu tejto skutočnosti nebola pre príslušnú Správu katastra zrejماً výška spoluvlastníckych podielov, nebol v rozpore s vtedajšou platnou právnou úpravou. Z evidencie nehnuteľností bol ako vlastník vymazaný protiprávnym aktom v rozpore s § 66 a § 68 ods. 1 vyhlášky č. 594/1992 Zb. Podľa jeho názoru postupom krajského súdu nedošlo ani k naplneniu právneho záveru najvyššieho súdu (nedoplneniu dokazovania).

Žalovaný navrhol dovolanie ako nedôvodné zamietnuť a priznať mu náhradu trov dovolacieho konania. Poukázal na to, že spoluinvestorstvo nebolo žalobcom nikdy dokázané, nikdy nepredložil listinné dôkazy, aby preukázal, že jeho právny predchodca dal predmetnú sumu na výstavbu spornej nehnuteľnosti. Uviedol, že krajský súd odôvodnil nadobudnutie vlastníctva na základe v tom čase platných právnych predpisov - zákona č. 109/1964 Zb. (Hospodársky zákonník) a vyhlášky č. 104/1966 Zb. o správe národného majetku. Nenachádza sa v ňom zmienka o vyhláške č. 594/1992 Zb., a podľa nej o právnom titule nadobudnutia vlastníctva žalovaným. Aj ďalšie námietky žalobcu považoval za účelové.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.) proti rozsudku, ktorý možno napadnúť dovolaním (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale aj v dovolaní uplatnenými dôvodmi (§ 242 ods. 1 O.s.p.), obligatórne sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Vzhľadom na vyššie uvedenú zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných vád uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ (t. j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdov, spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníkovi konať pred súdom alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či nesprávne obsadeným súdom). Existenciu žiadnej z uvedených vád dovolací súd nezistil.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak na ňu dovolanie nepoukazuje, je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej základom je porušenie iných procesných ustanovení upravujúcich postup v občianskom súdnom konaní. Takáto vada nebola v dovolaní namietaná a nezistil ju ani dovolací súd.

Žalobca namietal nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Dovolací súd dospel k záveru, že odvolací súd po zopakovaní dokazovania (v potrebnom rozsahu) v súlade s § 213 ods. 3 O.s.p. svoje právne závery založil na správnej interpretácii citovaných právnych predpisov platných v rozhodnom čase.

V danej veci sa žalobca domáhal určenia vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam a to na základe toho, že jeho právny predchodca (ČSČK) bol s bývalým Ústavom národného zdravia v Galante spoluinvestorom pri výstavbe lekárne a budovy OV ČSČK (spoluinvestorstvo bolo schválené nadriadeným orgánom predchodcu žalobcu – ÚV SČK listom z 30. marca 1971 a predstavovalo sumu 221 760,- Kčs), spoluinvestorský a spoluvlastnícky vzťah vyvodzoval z hospodárskej zmluvy z 25. marca 1974, ako konštatoval aj odvolací súd, a ktorá skutočnosť nebola v konaní spornou.

Odvolací súd sa v prvom rade vysporiadal s otázkou existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení (§ 80 písm. c/ O.s.p.), keď dospel k záveru o jeho danosti (konanie o určenie vlastníctva slúži tomu, aby sa formálne existujúci evidenčný stav buď potvrdil alebo istým spôsobom modifikoval, resp. zvrátil). Bolo preto na žalobcovi, aby v konaní preukázal - spôsobilým titulom nadobudnutia vlastníckeho práva, že aktuálny zápis v katastri nehnuteľností, podľa ktorého nie je vlastníkom ani spoluvlastníkom predmetných nehnuteľností, je nesprávny.

Z hľadiska skutkového stavu bolo v danej veci zistené, že podľa výpisu z LV č. X., vedeného Správou katastra G., je vlastníkom sporných nehnuteľností (stavby SČK súpisné číslo X. na parcele č. X., k. ú. G.) žalovaný. Potvrdením z 24. augusta 1971 ONV - odbor výstavby G. (vydaným na žiadosť ČSČK za účelom zabezpečenia finančných prostriedkov) oznámil ČSČK v Galante, že akcia „Lekáreň Galanta“, na ktorej je spoluinvestorom, je projekčne i kapacitne zabezpečená na zahájenie v IV. kvart. 1971. V októbri 1971 bola vyhotovená - Stavoinvestou IPO Bratislava, Vajnorská 51, projektová úloha pre výstavbu lekárne + objektu OV – ČCK a 1 bytovej jednotky v G.. Stavba bola zdôvodnená (bod 2.) tým, že jestvujúca lekáreň je v asanačnom pásme a súčasne je potrebné vybudovať aj kancelárske miestnosti pre OV-ČSČK, ktorého úlohy v okrese stále rastú. Z dôvodu významu lekárne, v ktorej je i veterinárna časť, bolo určené, aby byt lekárnik bol v tesnej blízkosti lekárne. Z toho dôvodu bola navrhnutá v objekte OV-ČSČK na I. poschodí bytová jednotka pre lekárnik. Ako investor (stavby) bol uvedený ONV Galanta, ako užívateľ OÚNZ Galanta, gen. projektant Zdravoprojekt Bratislava, gen. dodávateľ OSP Galanta s tým, že stavba bude zahájená v novembri 1971 a dokončená v júni 1973. Náklady na stavbu lekárne predstavovali sumu 1 341 000,- Kčs a na objekt OV ČSČK a 1 b. j. 535 000,- Kčs (bod 9.). Listom z 3. decembra 1973 (vec: administratívne priestory –spoluinvestorstvo) vzal

Slovenský ČK, ústredný výbor Bratislava, na vedomie, že Slovenský ČK, okresný výbor Galanta uhradil na účet investora 221 760,- Kčs určených na úhradu alikvotnej časti stavebných nákladov pripadajúcich na výstavbu administratívnych priestorov OV – SČK – Galanta, súhlas so spoluinvestorstvom - Lekáreň a sekretariát OV-SČK-Galanta pri maximálnych nákladoch Kčs 221 760,- bol daný listom z 30. marca 1971 pod č. j. 3/4601/71/Žg/Ne. Mestský národný výbor v Galante - odbor výstavby – výmerom z 26. februára 1974 značky Výstav. 318/1974 udelil žiadateľovi Stavoinveste Bratislava povolenie užívať budovu Lekáreň + OV ČSČK + 1 b. j. + inž. s. v G. na parcele č. X. vystavanú na základe stavebného povolenia, vydaného Mestským národným výborom v Galante z 15. novembra 1971 pod zn. Výst. 1976/71. Dňa 25. marca 1974 bola uzavretá hospodárska zmluva o správe objektu „Lekáreň v Galante“ a niektorých prácach a výkonoch medzi správcom objektu OÚNZ v Galante v zastúpení riaditeľa (MUDr. A. C.) a užívateľom OV ČSČK v Galante v zastúpení predsedom (MUDr. K. B.) a tajomníčkou V. V. na dobu neurčitú (čl. II.) počínajúc dňom schválenia nadriadeným orgánom - ONV v Galante (správca) a ÚV ČSČK (užívateľ), v ktorej sa dohodli na rozdelení budovy - príloha č. 1 (čl. I.), na spôsobe jej užívania a úhrady za poskytnuté služby. Opravou rozhodnutia č. Výst./93 z 29. septembra 1993 Mestský úrad v Galante určil pre budovu OV ČSČK a 1 b. j. súpisné číslo X. a orientačné č. X.. Nemocnica s poliklinikou v Galante listom z 9. februára 1994 oznámila Ústrednému sekretariátu SČK v Bratislave, že nemá zásadné námietky vo veci doriešenia vzájomných spoluvlastníckych vzťahov s tým, že na definitívne doriešenie je potrebný písomný súhlas MZ SR a doklad o spôsobe vyúčtovania spoluvlastníckeho podielu (175 000,- Sk) a ostatné právne podklady potrebné k tomuto úkonu. Ministerstvo zdravotníctva SR oznámilo listom z 28. marca 1994 Ústrednému sekretariátu SČK v Galante, že Nemocnica s poliklinikou v Galante ako právny nástupca OÚNZ v Galante nemá oprávnenie deklarovať spoluvlastnícky vzťah, ktorá kompetencia patrí výlučne príslušnému súdu. Listom zo 6. júna 1994 Mestský úrad v Galante vyzval OV SČK (predtým OV ČSČK) na predloženie dokladov dokazujúcich spoluvlastníctvo k uvedenému objektu nachádzajúcemu sa na pozemku parcela č. X. kat. ú. G. (zmluvu o združení finančných prostriedkov prípadne iný doklad dokazujúci spoluinvestorstvo) v termíne do 15. júna 1994. Z dôvodu nepredloženia dokladov a tým nepreukázania vlastníctva OV ČSČK bol ako vlastník uvedený Nemocnica s poliklinikou Galanta (predtým OÚNZ Galanta). Mestský národný výbor v Galante vydal 21. júna 1994 pod č. Výst. 360/94 opravné rozhodnutie, v ktorom pre budovu OV ČSČK a pre bytovú jednotku určil vlastníka Nemocnicu s poliklinikou Galanta (predtým OÚNZ Galanta) s odôvodnením, že ako vlastník

objektu na pôvodnom rozhodnutí bol zapísaný OV ČSČK Galanta a OÚNZ Galanta. Vlastníctvo k časti nehnuteľnosti - bytu č. nachádzajúcom sa v dome súp. č. X., o. č. X. na ul. C., zapísanom na LV č. X. spolu s podielom na spoločných častiach a zariadeniach domu vo výške spoluvlastníckeho podielu X.-ín bolo zmluvou o prevode vlastníctva zo 17. januára 2001 (vklad do katastra povolený 14. júna 2001) prevedené do bezpodielového spoluvlastníctva manželov B.. V roku 2003 bol medzi žalovaným a Nemocnicou s poliklinikou v Galante spísaný delimitačný protokol (podľa zákona č. 446/2001 Z. z. o majetku vyšších územných celkov v znení neskorších predpisov), predmetom ktorého bolo odovzdanie a prevzatie kompetencií, majetku, záväzkov, pohľadávok a rozpočtu MZ SR v správe NsP Svätého Lukáša Galanta uvedeného v prílohe. Následne bol na Správu katastra v G. podaný návrh na zápis vlastníckeho práva k prevedenému majetku – formou záznamu podľa § 34 zákona č. 162/1995 Z. z. (katastrálny zákon).

Dovolací súd sa stotožňuje so záverom odvolacieho súdu, že z takto zisteného skutkového stavu pri aplikácii citovaných právnych predpisov, platných v rozhodnom čase, možno vyvodiť právny záver, podľa ktorého žalobca nepreukázal - spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti - vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam, t. j. spôsobilý titul nadobudnutia vlastníckeho práva jeho právnym predchodcom (ČSČK).

Je nepochybné, že žalobca svoje vlastníctvo k sporným nehnuteľnostiam, ako je uvedené zhora, vyvodzoval zo spoluinvestorstva – združenia finančných prostriedkov právnych predchodcov účastníkov konania a z hospodárskej zmluvy uzavretej 25. marca 1974.

V čase výstavby sporných nehnuteľností bola účinná vyhláška č. 104/1966 Zb. (od 1. januára 1967 do 31. decembra 1974) o správe národného majetku (ďalej len „vyhláška č. 104/1966 Zb.“), vydaná na vykonanie Hospodárskeho zákonníka - zákona č. 109/1964 Zb. (ďalej len „Hospodársky zákonník“).

Podľa § 2 ods. 4 vyhlášky č. 104/1966 Zb. ako vlastník nehnuteľného národného majetku sa zapisuje v evidencii nehnuteľností Československý štát s vyznačením organizácie, ktorá majetok spravuje. Organizácia je povinná do 60 dní potom, čo nadobudla do svojej

správy nehnuteľnosti, oznámiť zmenu vo vlastníctve alebo správe nehnuteľností orgánu vedúcemu evidenciu nehnuteľností a odovzdať mu podklady pre zápis v tejto evidencii.

Podľa § 3 ods. 1, 2, 3 vyhlášky č. 104/1966 Zb. na správu národného majetku sú oprávnené iba štátne socialistické hospodárske a rozpočtové organizácie. Iné štátne socialistické organizácie než rozpočtové alebo hospodárske sú oprávnené na správu, len pokiaľ môžu vo svojom mene nadobúdať práva a zaväzovať sa. Národný majetok spravuje zásadne tá organizácia, ktorá je poverená úlohami, na plnenie ktorých majetok celkom alebo prevažne slúži. Ak nehnuteľný národný majetok užíva niekoľko organizácií, predpokladá sa, že tento majetok slúži predovšetkým prevažne tej organizácii, ktorá užíva v pomere k ostatným organizáciám jeho najväčšiu časť. Orgány, v právomoci ktorých je odstraňovať spory o príslušnosť na správu národného majetku, môžu sa zo závažných dôvodov, najmä hospodárskych dohodnúť na odchýlke od týchto zásad. Ak má organizácia v správe národný majetok, ktorý užíva celkom alebo prevažne iná organizácia, sú obe organizácie povinné bez meškania zariadiť, aby sa takýto majetok previedol do správy tej organizácie, ktorá národný majetok celkom alebo prevažne užíva.

Podľa § 4 vyhlášky č. 104/1966 Zb. ak organizácie združujú prostriedky na výstavbu zariadenia, ktoré budú spoločne užívať, musia sa pred začatím výstavby písomne dohodnúť, ktorá z nich vybudované zariadenie bude mať v správe, bude to spravidla organizácia, ktorá môže najlepšie plniť úlohy, pre ktoré sa zariadenie vybuďovalo, alebo tá organizácia, ktorá prevažne prispeje na jeho vybudovanie.

Z citovaných ustanovení vyhlášky č. 104/1966 Zb. je zrejmé, že vlastníctvo (v čase výstavby sporných nehnuteľností) mohol nadobudnúť len štát a ktorákoľvek zo štátnych organizácií nanajvýš správu majetku, ako tomu bolo aj v danej veci, čo je preukázané aj LV č. X. (čl. 116 spisu), na ktorom je ako vlastník vedený Československý štát – Nemocnica s poliklinikou Galanta. Žalobcovi pritom nikdy neprislúchalo postavenie správcu (§ 2 ods. 4 vyhlášky č. 104/1966 Zb.), keď len takéto právo by sa za určitých okolností (podľa neskoršie platných predpisov) mohlo transformovať na vlastníctvo.

Podľa § 86 ods. 1 vládneho nariadenia č. 100/1966 Zb. o plánovitom riadení národného hospodárstva socialistické organizácie a národné výbory sa môžu podieľať príspevkami svojich prostriedkov na investičnej výstavbe a prevádzke, najmä školských,

zdravotníckych, sociálnych, telovýchovných a kultúrnych zariadení, miestnych komunikácií, vodohospodárskych zariadení, verejného osvetlenia a zariadení pracovnej rehabilitácie. Za tým účelom dobrovoľne zmluvne združujú svoje finančné a hmotné prostriedky alebo poskytujú pracovnú výpomoc, prípadne poskytujú úhradu nákladov spojených s výučbou pracovníkov organizácie. Podľa ods. 2 dobrovoľné príspevky, ktoré socialistické organizácie poskytujú národným výborom alebo národné výbory socialistickým organizáciám, smú sa použiť výhradne na účel, na ktorý boli poskytnuté a podľa ods. 3 poskytovanie dobrovoľných príspevkov a združovanie prostriedkov môže podrobnejšie upraviť Ministerstvo financií.

Takouto úpravou v rozhodnom čase (výstavbe predmetného objektu) bola vyhláška č. 86/1968 Zb. o združovaní prostriedkov socialistických organizácií, podľa § 3 ktorej pokiaľ sa hmotný národný majetok bezplatne vnesený štátnou socialistickou organizáciou do podnikania podľa zmluvy stáva vlastníctvom družstevnej alebo spoločenskej organizácie, vyhradí si štátna socialistická organizácia v zmluve podiel na výnose združeného majetku, napríklad formou podielu na zisku z činnosti vykonávajúcej podľa zmluvy alebo inú náhradu za využitie vneseného majetku.

Teda použitie citovanej vyhlášky by priamo nevyučovalo nadobudnutie vlastníctva spoločenskou organizáciou a to i právneho predchodcu žalobcu, ktorý mal takýto charakter. Platilo by to však len v prípade, keby sa uplatnil opačný model, t. j. model upravený vyhláškou, prípadne, keby štátna socialistická organizácia (právny predchodca žalovaného) vnášala majetok v prospech spoločenskej organizácie, t. j. v prospech právneho predchodcu žalobcu, o ktorý prípad v danej veci nešlo.

Pre úplnosť treba uviesť (ako konštatoval aj odvolací súd), že pred uzavretím hospodárskej zmluvy z 25. marca 1974 bola s účinnosťou od 1. januára 1973 citovaná vyhláška nahradená vyhláškou č. 119/1972 Zb., podľa § 4 písm. a/ ktorej socialistické organizácie môžu združovať prostriedky navzájom bez ohľadu na druh organizácie, na organizačnú formu alebo na vzťah k majetku, pričom § 5 tejto vyhlášky ustanovoval, že národný majetok možno pri združovaní prostriedkov previesť bezplatne do vlastníctva družstevnej alebo spoločenskej organizácie len vtedy, ak si prevádzajúca štátna organizácia vyhradí v zmluve a/ podiel na výnose združeného majetku alebo inú náhradu za využívanie tohto majetku, b/ pre prípady likvidácie družstevnej alebo spoločenskej organizácie, zániku združenia prostriedkov alebo ukončenia účasti na združení prostriedkov bezplatný spätný

prevod tohto národného majetku, prípadne zaplataenie obstarávacej ceny nevrátených základných prostriedkov po odpočte ich opotrebenia a ceny ostatného, ňou do združenia prevedeného a nevráteného majetku podľa cenových predpisov platných v čase likvidácie, zániku alebo ukončenia účasti a podľa § 8 ods. 1 tejto vyhlášky správa združeného (spoločného) národného majetku, vykonávaná štátnymi organizáciami, prípadne nakladania s takým majetkom sa spravuje predpismi o správe národného majetku a prevod národného majetku do vlastníctva spoločenskej organizácie, prípadne jej podniku alebo hospodárskeho zariadenia alebo do vlastníctva družstevnej organizácie sa spravuje takisto predpismi o správe národného majetku, tento prevedený majetok spravujú však tieto organizácie podľa predpisov pre ne platných.

Podľa § 347 Hospodárskeho zákonníka hospodárska zmluva o prevode správy národného majetku mimo obvyklého hospodárenia (§ 68) musí obsahovať a/ určenie prevádzaného majetku, b/ určenie dňa prevodu správy národného majetku a c/ ak je prevod odplatný, aj výšku odplaty, takáto zmluva vzniká dohodou organizácií o náležitostiach uvedených v odseku 1 (ods. 2), v hospodárskej zmluve sa ďalej uvedú a/ názvy nadradených orgánov oprávnených dať súhlas na prevod správy národného majetku, b/ hodnota prevádzaného majetku podľa údajov účtovnej evidencie, c/ dôvod prevodu správy a d/ práva a záväzky súvisiace s prevádzaným majetkom, pokiaľ sa súčasne prevádzajú a správa prechádza dňom určeným v zmluve.

Podľa § 349 Hospodárskeho zákonníka pre hospodársku zmluvu o prevode vlastníctva národného majetku mimo obvyklého hospodárenia (§ 69 ods. 3) obdobne platí ustanovenie § 347 a podľa § 350 tohto zákona ustanovenia § 348 a 349 primerane platia i v prípadoch, v ktorých socialistické organizácie mimo obvyklého hospodárenia prevádzajú vlastníctvo iného majetku v socialistickom vlastníctve, než je národný majetok, alebo ho odovzdávajú do dočasného alebo dlhodobého užívania.

Podľa § 69 ods. 3 Hospodárskeho zákonníka iné prevody vlastníctva k veciam, ktoré sú v národnom majetku sú možné, len pokiaľ to pripúšťajú vykonávacie predpisy. V týchto prípadoch prevody do vlastníctva družstevných alebo iných socialistických organizácií než štátnych sa vykonávajú zmluvou podľa ustanovenia § 349.

Podľa § 352 Hospodárskeho zákonníka socialistické organizácie uzavierajú, okrem hospodárskych zmlúv upravených v ustanoveniach § 156 až 351 aj ďalšie zmluvy o iných spôsoboch spolupráce, najmä zmluvy o uskladnení, zmluvy o obstaraní vecí, o hromadnej preprave osôb, zmluvy i vykonávaní opráv, zmluvy o iných prácach a výkonoch a zmluvy o poistení.

Hospodárska zmluva z 25. marca 1974 (uzavretá bývalým OÚNZ Galanta a Okresným výborom ČSČK v Galante) bola výslovne pomenovaná len za zmluvu o správe objektu „Lekáreň v Galante“ a o niektorých prácach a výkonoch, ktorá sa výslovne odvolávala na § 352 Hospodárskeho zákonníka, t. j. na ustanovenie vymedzujúce iné prípady spolupráce niekdajších organizácií než tie reprezentované prevodmi správy či vlastníctva a v celej zmluve o otázkach vlastníctva nebolo žiadnej zmienky.

Preto možno uzavrieť, že absentovala nielen zmluva o združení zakladajúca právo vlastníctva alebo spoluvlastníctva ktorejkoľvek z osôb prichádzajúcich do úvahy ako právny predchodca žalobcu s právnou subjektivitou, ale aj akákoľvek zmluva, ktorou by vlastníctvo predstavujúce takto vlastníctvo štátu bolo prevedené či už na niektorého právneho predchodcu žalobcu alebo priamo na žalobcu.

So zreteľom na to bol správny právny záver odvolacieho súdu. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu (smerujúce proti správne mu rozsudku odvolacieho súdu) zamietol (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

V dovolacom konaní úspešnému žalovanému priznal Najvyšší súd Slovenskej republiky náhradu trov tohto konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243d ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Tieto pozostávajú z trov právneho zastúpenia za jeden úkon právnej služby - vyjadrenie k dovolaniu z 21. novembra 2012, (čl. 281) vo výške 79,82 €, t. j. 58,69 € plus + režijný paušál 7,63 € a plus 20 % DPH (§ 11, § 14 ods. 1 písm. c/, § 16 ods. 3, § 18 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 17. júna 2014

JUDr. Oľga T r n k o v á, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Monika Poliačiková